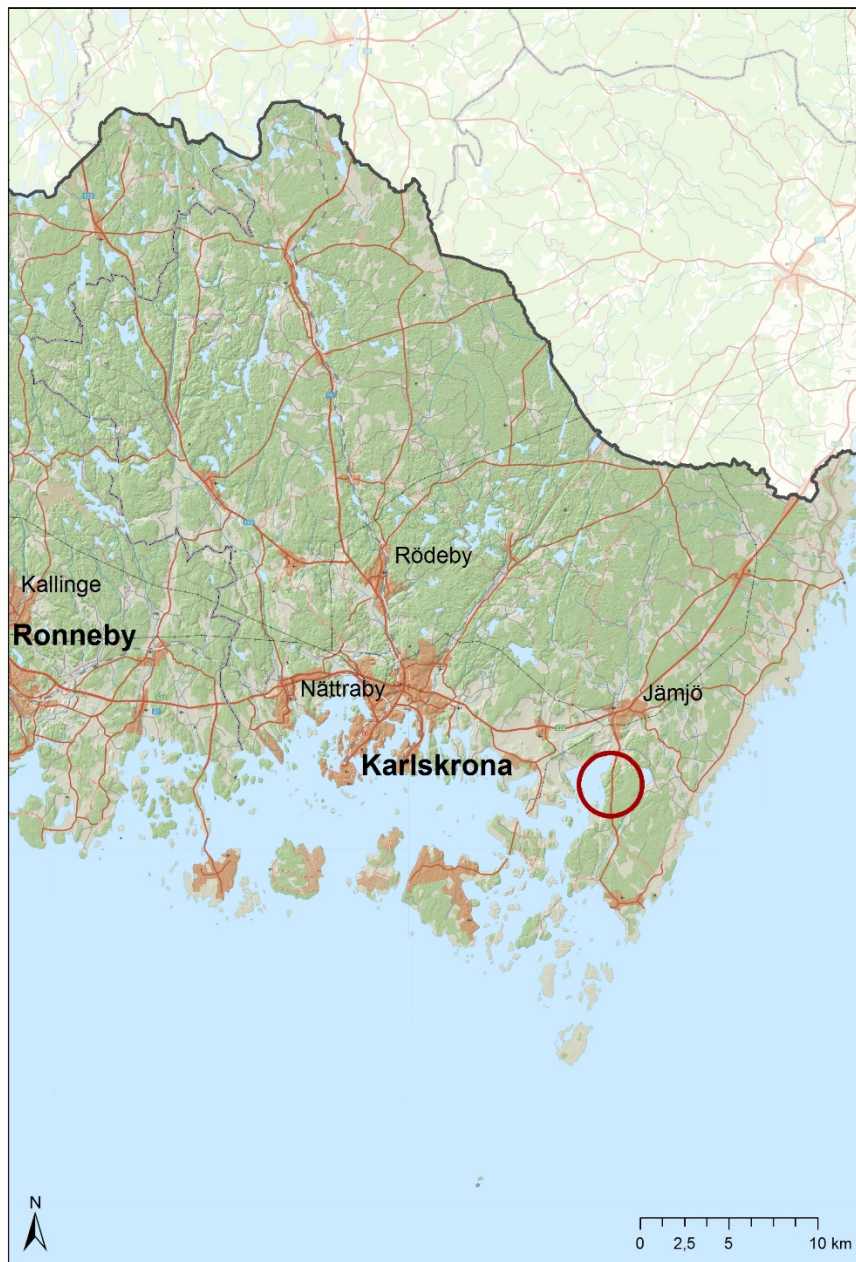

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410097 Hallarum

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Ingegerd Erlandsson

**Bevarandeplan för Natura 2000-området
SE0410097 Hallarum**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 50,8 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-11-08

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Statligt

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1997-01-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1160 - Stora vikar och sund

1230 - Vegetationsklädda havsklippor

4030 - Torra hedar

6270 - Silikatgräsmarker

6510 - Slätterängar i låglandet

7140 - Öppna mossar och kärr

8230 - Hällmarkstorräng

9020 - Nordlig ädellövskog

9160 - Näringsrik ekskog

9190 - Näringsfattig ekskog

1042 - Citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de

naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Området bidrar till att uppfylla miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap samt Ett rikt växt- och djurliv.

Natura 2000-området Hallarum ingår i Lövskogskusten, Blekinges kustnära ädellövskog. Lövskogskusten innehåller landskap och biologiska värden av internationell, nationell och regional betydelse. Området karaktäriseras av ädellövskogar och betade ekhagar som når ända ut till havet. Det milda, kustpräglade klimatet har skapat unika förutsättningar för en rik biologisk mångfald.

I Hallarum är de prioriterade bevarandevärdena skogsmarker med ädellövskog, naturbetesmarker med betad skog, hed- och gräsmarker samt hållmarker. Prioriterade arter är citronfläckad kärrtrollslända och större vattensalamander. Naturvärdena är framför allt knutna till välbetade gräsmarker med artrik flora, grova ekar med flera ädellövträd, senvuxna lövträd, gamla träd, hålträd, boträd, döende och död ved, stenrosen och stenmurar, hållar och klippor samt strandmiljöer påverkade av vattenståndsväxlingar.

Det ska finnas lämpliga livsmiljöer för de prioriterade arterna citronfläckad kärrtrollslända och större vattensalamander, samt för de i området förekommande rödlistade arterna av bland annat fåglar och kärlväxter.

Beskrivning av området

Hallarum ligger på östra sidan av Hallarumsviken i östra Blekinges kustbygd och sammanfaller med naturreservatet Hallarumsviken. Området har ett omväxlande och bitvis mosaikartat landskap. Landmiljöerna utgörs av ekdominerad ädellövskog, hållmarker med ekkrattskog och enbuskar, branta stup intill kusten och betade hagmarker med åkerholmar. Det ingår även en liten slätteräng och en bit av en mosse. Av sötvattensmiljöer finns ett småvatten. Centralt i området ligger en stor dalgång, med det öppna Vassaslätt närmast kusten. Topografin är varierande med berg och höjder genombrutna av sprickdalar. Stranden utgörs av en förkastningsbrant med den högsta punkten på 30 meter över havet. Klipporna stupar cirka 25 meter rakt ner i havet. Havsmiljön i den grunda viken domineras av mjukbotten och djupet överstiger sällan 2 meter.

I området finns fornlämningar i form av rösen på de högsta bergen och i södra delen finns en cirkelformad stensättning. På högt belägna delar breder plana hållmarker ut sig, där det finns hållmarkstorräng med torkresistenta arter av kärlväxter, lavar och mossor. Jordtäcket är tunt och förekommer fläckvis, mest i klippskrevor finns en del vegetation. I den mosaikartade miljön runt klipphällarna finns områden med mager, vindpinad, knotig ekkrattskog och enbuskar. Stora delar av skogsmarken i Hallarum utgörs av näringsfattig ekskog med delvis stort inslag av hållmarker. De långsträckta höjderna med mindre sprickdalar är bevuxna med lövskog, dominerad av ek omväxlande med både fattigare och lite rikare partier. Knotiga senvuxna ekar är oftast äldre än de ser ut att vara. I dalgången norr om Vassaslätt växer näringsrik ekskog med högvuxna ekar och äldre vidkroniga träd, skog som ingår i betesmarken. Söder om dalgången utmed höjdryggens nordsluttning växer en typ av nordlig ädellövskog, som är högre och flerskiktad, ekdominerad med inslag av andra ädellövträd. I skogarna finns gott om död ved i olika former. Skogsmarkerna har tidigare använts som betesmark.

Delar av Hallarum har ett bevarat småskaligt odlingslandskap med före detta åkerlappar och hävdutmarksbete med gott om kulturhistoriska spår som stenmurar, vägar, husgrunder och odlingsrösen. Nere i sprickdalarna öppnar sig ett betespräglat kulturlandskap med torra hedar och gräsmarker omväxlat med lummiga ekhagmarker, åkerholmar och inslag av hållmarker med enbuskar. Nu betas öppna gräsmarker tillsammans med trädbevuxna hagmarker och skogar. De

betade gamla inägomarkerna har ett mycket högt biologiskt naturvärde. Huvudparterna av de betade markerna visar upp låg konstgödselpåverkan. I torpmiljön kring ruinerna av Westergrenatorpet växer några hamlade askar, syrenbuskar, snöbär, krokus och pingstliljor, samt äppel- och körsbärsträd. Den öppna grässlätten på Vassaslätt utnyttjas flitigt av besökare.

Inägorna, varav de flesta har tidigare varit uppodlade, präglas av hävdgynnad torrängsflora. Här finns små magra och artrika silikatgräsmarker som är övervägande öppna, med ett glest varierat träd och buskskikt. Runt torpmiljön finns delar med mosaikartade marker, där terrängen är väldigt kuperad med branta klipphällar och stora block. I sprickor med något djupare jordmån mellan hällar och stenblock växer enbuskar, krattekar och ett snårigt buskskikt. Mindre ytor har torrängsvegetation. I en glänta på södersidan av en brant finns en liten öppen yta med slätteräng på gammal åkermark. Den torrängen har en artrik kärlväxtflora, med bland annat Adam och Eva, som har utvecklats genom lång hävdkontinuitet. I områdets östra delar dominerar öppna ytor som tidigare varit åkermark. På dessa öppna gräsmarker finns flertalet åkerholmar bevuxna med bland annat ek i trädsiktet och gott om taggbuskar.

I områdets utkant i nordväst ingår en mindre del av en våtmark, av naturtypen öppna mossar och kärr. I dalgången centralt i området finns en liten grävd våtmark som hör till den limniska naturtypen småvatten i odlingslandskapet. Dammen anlades som en groddamm 1995 i syfte att öka den biologiska mångfalden genom att skapa en lämplig livsmiljö för groddjur. Intill går ett dike som förser våtmarken med vatten året om och som rinner ut i havsviken. Marken runtom dammen är fuktig och bevuxen med gräs och vecketåg. Några alar växer intill diket.

De rödlistade arterna sandödlan och hasselsnok (sårbara) har påträffats runt torpmiljön. Vid groddammen och bäcken har de prioriterade arterna citronfläckad kärrtrollslända och större vattensalamander noterats. Där har även långbensgroda (sårbar) noterats.

Det finns vassområden mellan fastlandet och ön Vassaskär (belägen utanför området). Själva Hallarumsviken är en stor grund vik som domineras av mjukbotten och djupet överstiger sällan 2 meter. Det skyddade läget och bottenstrukturen är viktig för en artrik vegetation och skapar en mångfald av livsmiljöer för fisk, kräftdjur, bottenlevande organismer och musslor. Området har goda förutsättningar att fungera som reproduktionsområde för fisk.

Vad kan påverka negativt

Områdets naturtyper och miljöer är skyddade mot bland annat markexploatering genom naturreservatsföreskrifter. Följande faktorer regleras inte genom reservatsföreskrifterna och kan påverka naturtyper negativt:

Ädellövskog

- Markexploatering och annan markanvändningsförändring i angränsande områden, exempelvis kalavverkning, skogsplantering, dikning och täktverksamhet.
- Bristande trädkontinuitet leder på sikt till att ersättningsträd saknas när de gamla träden dör.

Betesmarker

- Upphörd, felaktig eller otillräcklig hävd, exempelvis minskat eller upphört bete eller bristande buskröjning, leder på sikt till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Övergödning genom till exempel tillskottutfodring av betesdjuren, vilket indirekt ger näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Avmaskning av betesdjuren under eller strax före betessläpp, med avmaskningsmedel som kan vara skadligt för områdets insektsfauna.

Marina miljöer

- Övergödning orsakad av näringsläckage. Effekter av övergödningen kan innebära minskat siktdjup, minskad djuputbredning av makroalger, kvävande algmattor, syrebrist och ändrad artsammansättning.
- Mänsklig påverkan som till exempel byggnation, dumpning, muddring, båttrafik (svall, ljud, ankring, grumling), mineral-/sand-/sten-utvinning, utsläpp av olja och kemikalier kan också inverka negativt på den marina miljön.
- För stort uttag av fisk och bifångster i fisket kan påverka artsammansättningen och hela ekosystemet.
- Marint avfall, inklusive dess nedbrytningsprodukter, kan orsaka skada på ekosystemet.

Större vattensalamander

- Brist på lämpliga lekvattnen och andra småvatten samt frånvaro av fungerande metapopulationsdynamik är ett hot mot arten. Goda förutsättningar för långsiktig överlevnad nås först vid en dammtäthet kring närmare 4 dammar/ kvadratkilometer.
- Kunskapsbrist om artens förekomst i området och i närliggande områden.

Citronfläckad kärrtrollslända

- Beskuggning av småvatten på grund av igenväxning och eutrofiering där vegetationen blir så tät att öppna vattenytor försvinner.

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området

Området är avsatt som naturreservat sedan 1973 och skyddas enligt 7 kap 4-8 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras naturvårdsförvaltningen, allmänhetens fri- och skyldigheter samt markägarens och nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Reservatet förvaltas av Länsstyrelsen i Blekinge län. Skötselplanen reviderades 2014 för att reservatsskyddet bättre ska kunna möta hoten inom området.

- Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns i området.
- Avtal om betesdrift inom delar av området finns upprättat mellan Länsstyrelsen Blekinge län och djurhållare.
- Större vattensalamander och citronfläckad kärrtrollslända är fridlysta enligt 4 § Artskydds-förordningen (2007:845). Det innebär att det är förbjudet att avsiktligt fånga, döda eller störa djur samt ta bort eller skada ägg, rom, larver eller bon. Det är också förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats, vilket innebär att inte bara arterna, utan även deras livsmiljöer under alla levnadsstadier är skyddade.
- Vattendirektivet. Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap MB, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2013:19. Normerna ställer krav på vattnets kvalitet.
- Sveriges åtaganden inom HELCOM, Baltic Sea Action Plan, aktionsplan för Östersjön.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1160 - Stora vikar och sund

Areal: 6,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Stora vikar och sund är större grunda havsvikar skyddade från kraftig vågexponering. Botten kan vara mjuk- eller hårbotten, men är ofta mosaikartad med artrika växt- och djursamhällen. Vikarna präglas av god vattenkvalitet, naturlig vattenomsättning, variation av bottensediment och naturlig artsammansättning. Naturtypen är ofta värdefull som reproduktionslokal för fiskarter som till exempel gädda, abborre, mört, löja och sik.

De grunda vikarna och sunden i detta område är skyddade från vågor och vind. Hela området är grunt, mellan 0-2 meter djupt. Botten domineras av mjukbotten med en rik vegetation som är måttligt övervuxen med trådalger. Typiska arter som blåstång, borstnate, axslinga, hårsärv och kransalger finns i området vilket bidrar till en gynnsam miljö för fiskyngel.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 6,7 hektar. Området präglas av ett stort grundområde med mjukbotten samt en artrik vegetation och fauna. Utbredningen av de typiska arterna borstnate, blåstång och natingar ska vara stabil eller öka. Områdets förutsättning som reproduktions- och uppväxtområde för fisk som gädda, abborre, sik och löja ska vara god. Ekosystemet ska vara i balans med förekomst av rovfisk, såsom gädda och abborre.

Vattenkvaliteten ska vara god och den antropogena belastningen i form av fysiska skador av till exempel bebyggelse och bryggor, utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier samt onaturlig grumling ska vara försumbar. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst god och får inte försämrans.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt. Vattenkvaliteten behöver förbättras främst genom minskad övergödning.

1230 - Vegetationsklädda havsklippor

Areal: 0,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

De branta havsklipporna är bitvis bevuxna med lav-, gräs- och örtvegetation. Klipporna har en varierande vegetationstäckning beroende på en zonerings. Det innebär att klippavsatser och skrevor på de brantaste delarna närmast havet är delvis fria från vegetation, delvis bevuxna av blågrönalger. Klipphyllor, branter och sluttningar på ställen där jord kunnat ackumuleras är gräsbevuxna. I mer skyddade lägen har ris, örter och vindpinade träd och buskar etablerat sig. Havsklippor är ofta en viktig häckningsplats för fåglar. På det brantaste området med förkastningsbrantens klippstup intill kusten stupar klipporna nästan 25 meter ner i havet.

Bevarandemål

Arealen av havsklippor ska vara minst 0,4 hektar. Hydrografiska villkor i form av tidvatten, vattenstånd, strömmar och vågor ska variera naturligt. Naturtypen ska kunna fungera som häckningsplats för fågel. Vegetationen ska vara karakteristisk för naturtypen och typiska arter av lavar ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

4030 - Torra hedar

Areal: 2,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen finns på två höjder vid ruinerna efter Westergrenatorpet och utgörs av mosaikartade marker med hällar och snår. Terrängen är väldigt kuperad, där är mycket berg i dagen med branta klipphällar och gott om stora block. Hällmarkerna är antingen kala, endast bevuxna med torkresistenta lavar, mossor och kärlväxter eller så har de ett tunt jordtäckte. I sprickor och skrevor med något djupare jordmån mellan hällarna och stenblocken växer relativt tätt med enbuskar och en del krattekar. I det snåriga buskskiktet växer även nyponros, slån, hagtorn och björnbär. Endast mindre ytor har torrängsvegetation, där det i fältskiktet växer varierat med gräs, ljung, blåbär, gökärt, kruståtel, rödven, blålocka, rölleka, fibblor, och lavar. Där finns gott om död ved, mest klena stammar och grenar men också högstubbar av ek.

Bevarandemål

Områdets torra hedar ska vara minst 2,4 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter. Gräsmarken ska vara öppen med spridda hagmarksträd, enbuskar och andra buskage i mindre sammanhållna grupper och med artrika brynmiljöer. Stenmurar ska till största delen vara solexponerade och fria från lövsly och träd så att dessa inte beskuggas eller skadas av stammar eller rotsystem. Träd, buskar, sly eller ohävdsarter, som örnbräken, och som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Värdefulla träd, som äldre eller spärrgreniga ekar, ska stå fritt med solexponerade stammar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt till gott. Stora delar av naturtypen har ett för tätt träd- och buskskikt och röjningar behöver genomföras.

6270 - Silikatgräsmarker

Areal: 0,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Delar av Hallarum uppvisar ett bevarat småskaligt odlingslandskap med före detta åkerlappar och hävdad utmarksbete med mycket kulturspår som stenmurar, husgrunder och odlingsrösen. Här ligger några mindre magra och artrika silikatgräsmarker som till övervägande delen är öppna. Det finns dock ett och varierat träd och buskskikt bestående av ek, ask (starkt hotad), björk, oxel, rönn, björnbär, slån, nyponros och hagtorn. Den hävdgynnade floran består av arter som Adam och Eva, blåsuga, jungfrulin, knägräs, nattviol, ängsvädd och ärenpris. Sandödla förekommer i området.

Bevarandemål

Områdets silikatgräsmarker ska vara minst 0,6 hektar. Gräsmarken ska vara välhävdad och starkt präglad av bete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av hävdgynnade arter som Adam och Eva, jungfrulin, knägräs, nattviol och ängsvädd. Betesmarken ska vara öppen med ett begränsat inslag av träd och buskar. Träd, buskar, sly eller ohävdsarter, exempelvis örnjärken och vecketåg, och som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska vara liten. Sandödla ska förekomma i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

6510 - Slätterängar i låglandet

Areal: 0,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Centralt i Hallarum finns en liten öppen yta med naturtypen slätterängar i låglandet. Det är en gammal åkerlapp med artrik torrängsflora. Här växer bland annat Adam och Eva och andra torrängsarter. Ängen ligger lite inklämd i en glänta på södersidan av en brant.

Bevarandemål

Områdets slätteräng vara minst 0,1 hektar. Gräsmarken ska vara välhävddad och präglad av slätter med efterbete. Områdets kärlväxtflora ska karaktäriseras av slättergynnade arter, exempelvis Adam och Eva. Träd, buskar, sly eller ohävdsarter, exempelvis tuvtåtel och örnbräken, och som kan bedömas som igenväxningsvegetation ska ej finnas.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som ordinärt, men kunskap saknas om ängens naturvärden för att göra en korrekt bedömning. I skogen intill bör en viss utglesning av trädskiktet göras för att ge ökat ljusinsläpp till ängen.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 0,2 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Natura 2000-området innehåller en mindre del av en våtmark som klassats som naturtypen öppna mossar och kärr. Vegetationen domineras av tuvull, pors och björksly.

Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 0,2 hektar, och området ska vara opåverkat av diken med avvattande effekt. Området omfattas av naturlig hydrologi och av grundvattennivån. Kärret ska vara fritt från igenväxningsvegetation som uppväxande sly samt invandrad tall, gran och björk.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet går för närvarande inte att bedöma. En inventering av karaktäristiska och typiska arter behövas göras.

8230 - Hällmarkstorräng

Areal: 0,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Uppe på högt belägna delar av bergsryggen i Hallarums sydvästra del finns utbredda plana hällmarker med naturtypen hällmarkstorräng. Där växer torkresistenta arter av kärlväxter, lavar och mossor. Jordtäcket är tunt och förekommer fläckvis, medan buskskikt i stort sett saknas. I klippskrevor finns en del vegetation, inte minst bestående av enbuskar, som sätter prägel på de torra markerna. Bland kärlväxter märks också vårspärgel och bergssyra. På hällarna finns rikligt med olika lavar, bland bladlavarna märks tuschlav och olika navellavar. I den mosaikartade miljön runt klippställarna finns områden med mager ekkrattskog och enbuskar.

Bevarandemål

Områdets hällmarkstorräng ska vara minst 0,5 hektar. Hällmarksområdena ska vara öppna. Träd och buskar som bedöms som igenväxningsvegetation ska inte förekomma. Kärlväxtfloran ska domineras av konkurrenssvaga arter som vårspärgel.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

9020 - Nordlig ädellövskog

Areal: 1,4 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Ett stråk med nordlig ädellövskog i en bergbrant sträcker sig i nord-sydlig riktning utmed höjdryggens nordsluttning. Där växer mycket ek, varav många grova gamla, och även andra ädellövträd som bok och lönn.

Bevarandemål

Arealen av nordlig ädellövskog ska vara minst 1,4 hektar. Ädellövträd ska utgöra ett påtagligt inslag i hela branten Framförallt träd av ek dominerar, men även lönn och andra ädellövträd. Det ska finnas gamla och senvuxna träd och förnygring av nya träd som efterträdare till ädellövträden, allra helst ek och lönn. Bok ska inte tillåtas ta överhanden. Det ska finnas död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar och gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Det ska finnas typiska arter av mossor och lavar.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men branten behöver inventeras avseende typiska arter.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 2,1 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den näringsrika ekskogen med högvuxna ekar och en del oxel återfinns i dalgången norr om det öppna Vassaslätt i reservatets centrala del. Där är jordarten rikare än i de övriga skogsmarkerna. Äldre vidkroniga träd växer i området. Det förekommer död ved i form av hela döda träd, lågor och högstubbar. Delar av området är blockrikt och kaprifol växer på ekarna. Skogen betas tillsammans med Vassaslätt, vilket innebär sent bete under perioder när området är mindre välbesökt.

Bevarandemål

Arealen av näringsrik ekskog ska vara minst 3 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare till ek. Det ska finnas död ved i olika former inklusive levande träd tämligen allmänt med döda träddelar och gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska förekomma genom en mosaik mellan täta respektive öppna och glest beskogade delar. Gran, buskar och sly ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Typiska arter av lavar samt lundslok ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 15,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen dominerar med ett stort sammanhängande område i Hallarums södra del samt ett mindre. Området utgörs av ekblandskog och hällmark i mosaikartad miljö. De långsträckta höjderna med mindre sprickdalar är bevuxna med lövskog, dominerad av ek omväxlande med både fattigare och lite rikare partier. I trädsiktet finns förutom ek, betydande inslag av oxel, avenbok och björk samt tall och rönn. Knotiga senvuxna ekar är oftast äldre än de ser ut att vara. Hällmarkerna är antingen kala eller bevuxna med lavar, mossor och kärlväxter på ett tunt jordtäckte. I markskiktet växer gräs och ljung. En mindre sprickdal går i nord-sydlig riktning. Nere i dalgången finns mer högvuxen ekskog och det förekommer mindre fläckar med ängsartat inslag. I fältsiktet märks vitsippa, blåbär och buskstjärnblomma, samt skogsbingel, blåsippa och lundslok. Vildkaprifol och murgröna klättrar på trädstammar. På flera ekar växer gammelgranslav. Död ved finns det gott om.

Bevarandemål

Arealen av näringsfattig ekskog ska vara minst 15,6 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av ek, oxel och avenbok. Det ska finnas rikligt med död ved i olika former inklusive levande träd tämligen allmänt, med döda träddelar och gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska förekomma genom en mosaik av täta respektive öppna och glest beskogade delar. Gran, buskar och sly ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Typiska arter som kaprifol, blåbär, mugröna samt mossor och lavar ska förekomma.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott. Områdets typiska arter av kryptogamer bör inventeras. Inväxande gran bör tas bort, liksom igenväxning runt senvuxna, gamla och grövre träd.

1042 - Citronfläckad kärrtrollslända, *Leucorrhinia pectoralis*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Citronfläckad kärrtrollslända förekommer i grunda småvatten som dammar och myrgölar, men också i vegetationsrika vikar av större sjöar. Tillgången till relativt näringsrikt vatten är en förutsättning för artens förekomst. Frånvaro av fisk gynnar arten. Goda lokaler utmärks av en relativt rik flora av vattenväxter och små öppna vattenytor. Öppna vattenspeglar med vindskyddande strandvegetation är viktigt för sländans parningsflykt och äggläggning.

Hanarna är revirhävande, medan honorna för en mycket tillbakadragen tillvaro fram till tidpunkten för parringen. Larvens utveckling är i regel tvåårig, men kan variera från ett till tre år beroende på klimat och födotillgång. Den lever i larvstadiet som rovdjur i vatten med hög artrikedom av vatteninsekter. Den citronfläckade kärrtrollsländan är som fullbildad en god flygare och kan förflytta sig mer än 10 kilometer mellan olika vattensystem.

Citronfläckad kärrtrollslända är inte rödlistad i Sverige, utan bedöms som livskraftig, men förekomst av arten har ansetts vara en indikator på miljöer som är rika även på andra trollsländearter. Beskuggning av småvatten på grund av igenväxning är sannolikt en hotfaktor för enskilda populationer. Eutrofiering där vegetationen blir så tät att öppna vattenytor försvinner är negativt för arten, men det är ingen stor påverkansfaktor i Sverige. I urbana områden är exploatering och igenläggning av vatten ett hot.

Citronfläckad kärrtrollslända har rapporterats till Artportalen från ett vatten vid Hallarum. Arten har påträffats vid flera tillfällen under 2000-talet.

Bevarandemål

Citronfläckad kärrtrollslända ska förekomma i området. Vattnet i området ska vara solbelyst, ha öppna vattenytor samt ha god vattenkvalitet och inte vara igenväxt.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet för citronfläckad kärrtrollslända bedöms som gott.

1166 - Större vattensalamander, *Triturus cristatus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Den större vattensalamandern är beroende av fuktiga men ändå varma miljöer. Större delen av året tillbringar arten på land, ofta i fuktig lövdominerad skog där den håller till under murkna trädstammar och stubbar, i smågnagargångar, under mossbeklädda stenar och i blockterräng. Den påträffas även sällsynt på öppen mark som till exempel i fuktiga hagar med högvuxet gräs eller på vägar under vandring. Spridningsbenägenheten är dålig och salamandrarna rör sig främst inom 50-300 meter från lekvattnet. Salamandrarna är bara aktiva på natten eller varma regniga dagar.

Den större vattensalamandern leker på våren i små till medelstora, permanenta vattensamlingar. Vanligen är lekvattnet en damm eller ett kärr i betesmark eller annan öppen mark, men de leker också i gårds- och branddammar, grusgropar, lertäkter, skogskärr, hällkar, diken samt små skogstjärnar. Dammarna ska vara solbelysta, fisk- och kräftfria och vattenkvaliteten ska vara god; inte för näringsrikt och inte för lågt pH. Artens larver har en lång akvatisk utvecklingsperiod och är därför känsliga för uttorkning av vattenmiljön.

Större vattensalamander är inte rödlistad i Sverige. Arten är beroende av ett komplext landskap, med landmiljöer där det finns gott om död ved, stenrösen, stubbar och andra strukturer där de kan övervintra och söka skydd, och rika akvatiska miljöer där de kan leka. Dessutom måste det finnas lämpliga vandringsvägar mellan lekvattnen och landmiljöerna i form av dikeskanter, fuktiga stråk, buskmarker och lövskogar. Det största hotet mot arten, liksom mot andra groddjur, är förlusten av deras livsmiljöer. Många öppna marker har planterats med gran eller blivit åkermark, vilket har gjort att miljöer där salamandrarna tillbringar tiden på land har försvunnit. Många lekvatten har också förstörts genom övergödning, inplantering av fisk eller kräftor, igenväxning och utdikning.

Större vattensalamander har påträffats i ett lekvatten vid Hallarum. 2005 observerades 4 individer och 2009 hittades en larv.

Bevarandemål

Större vattensalamander ska förekomma i området. Lekvattnet i området ska vara solbelyst och fritt från fisk. Vattenkvaliteten ska vara god och vattnet ska inte vara påverkat av övergödning eller försurning, eller vara igenväxt. Större vattensalamandern ska i de omgivande markerna ha goda förutsättningar för uppehälle och övervintring.

Bevarandetillstånd

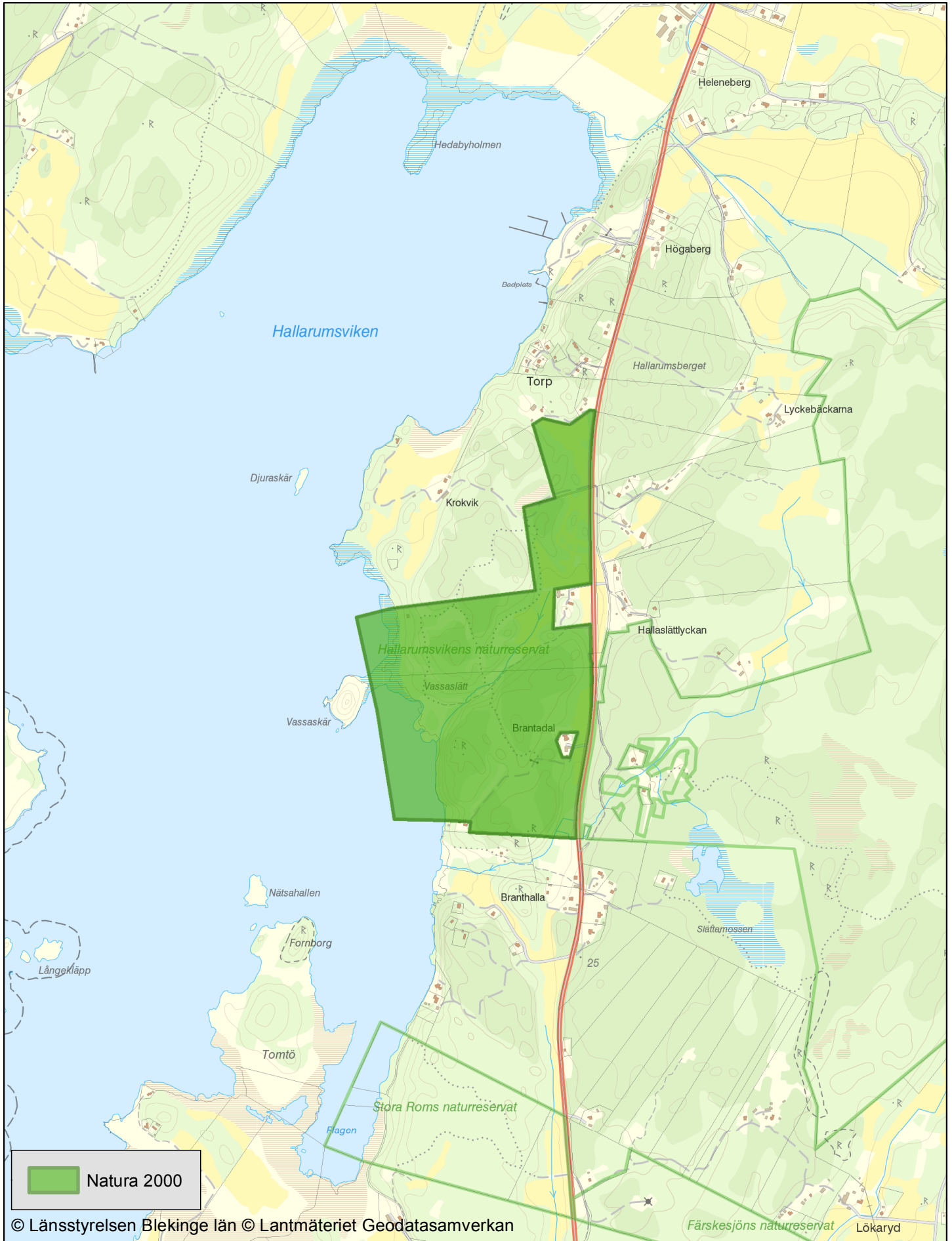
Bevarandetillståndet för större vattensalamander bedöms som gott.

Dokumentation

- ArtDatabanken. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2016-09-08).
- Jordbruksverket. 2004. Ängs- och betesmarksinventering.
Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1973. Beslut om bildande av naturreservat inom område vid Hallarumsviken i Jämjö kommun.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2005. Inventering av Sandödlor i Blekinge län 2004 – med notiser om hot och rödlistade insektsarter.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2005. Inventering av större vattensalamander. Opublicerat material.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2014. Reviderad skötselplan för naturreservatet Hallarumsviken i Jämjö kommun.
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2.
Dnr NV-01162-10.
- Naturvårdsverket 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1.
Dnr NV-04493-11.
- Naturvårdsverket 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1.
Dnr NV-04493-11.
- Rikets allmänna kartverk. 1915-1919. Häradsekonomiska kartan. Digitalt material © Lantmäteriet. www.lantmateriet.se.
- Trädportalen, www.tradportalen.se (uttag 2016-09-28).
- VattenInformationsSystem Sverige (Viss). <https://viss.lansstyrelsen.se>.

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

Natura 2000